

- دوشنبه ۲ خرداد ماه ۱۴۰۱**
- سال دوازدهم ■ شماره ۲۳۰۴**

سپهرغرب مطرح کرد:

فرزند عصاره عشق

روان‌شناس: فرزند مانع استقلال مادر نیست

سپهرغرب، گروه ریحانه‌آفرینش - طاهره ترابی‌مهوش، در پیی گفت‌وگو با مادران موفق مشخص شد، فرزند عصاره عشق بین زوجین است که به ثمر می‌رسد و نباید آن را به‌مثابه مانع پیشرفت و ترقی و درعین‌حال مختل‌کننده استقلال فرد دانست بلکه فرزند می‌تواند عزت نفس و هویت پدیدآوردنگی را در وجود زنان تقویت کند.

همگان بر این امر واقف‌اند که فرزندآوری و تربیت نسلی شایسته یکی از وظایف زوجین است و از طرفی در یک جامعه اسلامی طبق اصول و بنا به آموزه‌های اسلامی فرزندآوری امری ضروری است و آثار و برکات فراوانی برای خانواده و جامعه دارد.

اما متأسفانه امروزه در دنیایی زندگی می‌کنیم که برخی افراد ضرورت فرزندآوری را زیر سؤال برده و از معادل‌های آن استفاده می‌کنند. مثلاً به نگهداری حیوانات روی آورده و عنوان می‌کنند که برای ما نگهداری حیوان به جای فرزند آسان‌تر و راحت‌تر است!

و حتی گاهی اوقات فرزند را دردسر زندگی خطاب می‌کنند و ادعان دارند که فرزندان مانع رشد و تعالی والدین می‌شوند؛ چه رشد علمی، چه اقتصادی. بدین معنا که فرزند مانع انواع رشدها می‌شود.

حال آنکه با یک نگاه صحیح می‌توان گفت حاصل فرزندآوری ایجاد نسلی مصلح و سرمایه بندگی الهی است.

براین اساس اگر نگاهی به اطرافپانتان ببندازید حتماً تعداد زیادی از زوج‌های جوان را می‌بینید که با وجود گذشت چند سال از زندگی مشترک از بچه‌دار شدن طفره رفته‌اند. این بی‌میلی یا ترس برخی از زوج‌های جوان تنها به یک علت خاص محدود نمی‌شود. به عنوان مثال برخی از آنان «مشکلات اقتصادی» را سدی در برابر فرزندآوری می‌دانند، عده‌ای دیگر به دلیل مشغله کاری و برخی نیز به علت نداشتن تجربه، احساس می‌کنند نمی‌توانند از پس «مسئولیت‌های بچه‌دار شدن» و تربیت کودک بایزند. علت دیگری که برخی از زوج‌های جوان مطرح می‌کنند اینکه هنوز برای ما زود است؛ می‌خواهیم زندگی خودمان را داشته باشیم و فعلاً بگردیم و تفریح کنیم».

اما نکته مسلم‌تر مهم دیگر آنگوهایی است که زوج‌ها در میان اطرافپانشان مشاهده می‌کنند. به‌طوری‌که مسائلی مانند طلاق، نا به‌سامانی زندگی زناشویی، دعوا، اختلاف و... باعث می‌شود این شکر در آن‌ها شکل بگیرد که در زندگی مشکلات زیادی وجود دارد و بچه کار را سخت‌تر می‌کند؛ اما بهتر است این زوج‌های جوان به برخی از فواید مهم بچه‌دار شدن خصوصاً علل روان‌شناختی آن توجه کنند زیرا به عقیده بسیاری از کارشناسان خانواده‌هایی که صاحب فرزند هستند پیش از خانواده‌های بدون فرزند از زندگی لذت می‌برند و احساس خوشبختی بیشتری می‌کنند.

براین اساس با توجه به اهمیت موضوع برآن شدیم با تنی چند از مادران موفق و ساجده ودودی، روان‌شناس کودکان از دانشگاه تهران گفت‌وگویی را ترتیب دهیم که در ادامه می‌خوانید؛ یکی از بانوان جوان همدانی ۳۷ ساله که سه فرزند دارد گفت: فرزند اولم ۱۸ سال دارد و به‌تازگی راهی خدمت سربازی شده است.

مرضیه گمار با ابراز اینکه فرزند دوم ۱۳ سال و فرزند سومم سه سال دارد در واکنش به این سؤال که چگونه با توجه به شرایط اقتصادی حاکم بر جامعه، فضای خانه و خانواده را مدیریت می‌کنید خاطرنشان کرد: هر کاری مشکلات خاص خود را دارد اما نباید از زیبایی‌ها و قشنگی‌های آن نیز غافل شد به طوری که در حال حاضر دو فرزند اولم بزرگ شده و با حدودی مستقل شده‌اند و فعلاً با سومی مشغولم.

وی با بیان اینکه اضافه شدن هر فرزند به خودی خود بر نشاط و شادابی خانواده می‌افزاید تشریح کرد؛ با توجه به شرایط اقتصادی این روزها فرزندآوری و فرزندپروری نیازمند اعتقاد راسخ به روزی زندگی خداوند داشت.

این مادر همدانی با اشاره به اینکه زوج‌های جوان باید بداند حواس خدا به بندگانش هست و خود همه کارها را درست می‌کند اظهار کرد: همگان بر این امر واقف‌اند که یکی از مهم‌ترین موضوعات مهم در بحث فرزندآوری، اشتغال است که متولیان امر باید برای این مسئله چاره‌اندیشی کنند زیرا در صورت فراهم بودن اشتغال و داشتن درآمد، فرزندآوری مشکل نیست.

گمار با بیان اینکه در حال حاضر با توجه به گرانی و نوسان قیمت‌ها، مدیریت اقتصادی خانواده با دشواری همراه است اما بازم باید شکر خدا را به‌جا آورد گفت: هر فرزند که به دنیا می‌آید مادر نیز به لحاظ شخصیتی، رفتار و منش تکامل پیدا می‌کند به‌نحوی‌که دختران با مادر شدن از خامی به پختگی در رفتار، منش و برخورد می‌رسند.

وی با بیان اینکه امروز خودخواهی زنان مانع اصلی فرزندآوری است ابراز کرد: متأسفانه نخستین چیزی که در خصوص فرزندآوری حتی پیش از مباحث اقتصادی در محافل بانوان مطرح می‌شود این است که فرزند آدم را پیر و ناتوان

کرده و از زیبایی اندام مادران می‌کاهد در حالی که به‌هیچ‌وجه اینگونه نیست و به‌نظر بنده هر فرزند خود محرکی برای شادابی بیشتر مادر محسوب شده و روح و جان او را تازه می‌کند.

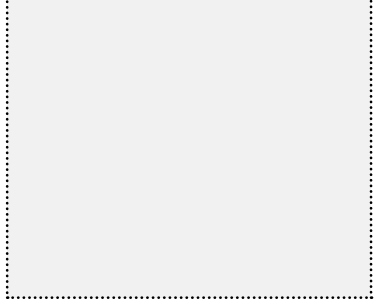
یکی از بانوان جوان همدانی که با داشتن ۳۴ سال دو هفته پیش فرزند سوم خود را به دنیا آورده با بیان اینکه قشنگی‌ها و زیبایی‌های فرزند داشتن به‌مراتب بیشتر از سختی‌های آن است گفت؛ به عنوان نخستین مزیت و بدیهی‌ترین آن می‌توان به پر کردن اوقات یک بانو به بهترین نحو اشاره کرد.

سمیه نرگسی با اشاره به اینکه یک دختر هفت ساله و دو پسر با فاصله سن سه ساله دارد گفت: از زیبایی‌های داشتن فرزند همین بس که همین الان که با شما صحبت می‌کنم پسره سه ساله و نیمه‌ام با زبان کودکی شیرین خود اصرار دارد به شما بگویم سنش سه سال و خرده‌ایست نه سه سال و نیم.

وی در پاسخ به این سؤال که با وجود دشواری‌ها و مشکلات اقتصادی چطور توانسته‌اید خانواده را با داشتن سه فرزند مدیریت کنید؟ گفت: اگر به زندگی مادران خود نگاهی بیندازیم شاهد خواهیم بود که آن‌ها نیز با دشواری‌هایی همچون گرانی و جنگ دهه ۶۰ نبود آرامش ذهنی و رفاه به‌مراتب کمتر از این روزهای ما، دست و پنجه نرم می‌کردند؛ اما با این وجود هر خانواده حداقل چهار فرزند و حتی بیشتر را داشت.

این مادر جوان با تأکید بر اینکه آن روزها ضرورت وجود فرزند آن‌هم به تعداد بالا یک امر پذیرفته شده در بین خانواده‌ها بود اما امروز با وجود داشتن سطح رفاه به‌مراتب بالاتر و نیز امنیت حاکم بر جامعه این مهم دچار تزلزل شده اظهار کرد: در حال حاضر هر خانواده که یک فرزند دارد در برخورد با این مسئله عنوان می‌کنند که «ای بابا حوصله داری» حال سؤال من این است که این حوصله کجا رفته؟ چرا ما آنقدر باید درگیر این حجم از تبلیغات منفی شویم که در مواجهه با این مسئله تمام سختی‌ها همچون داشتن فرزندان زیاد به معنای خرج زیاد داشتن است به ذهنمان متبادر شود؟

نرگسی با بیان اینکه به اعتقاد من در مقابل چنین ذهنیتی باید گفت همان خدایی که بیشتر خرج چهار یا پنج فرزند را درخانواده‌ها می‌داد امروز هم خواهد داد افزود: درست است که نمی‌توان دشواری‌های اقتصادی را نادیده گرفت اما اگر بخواهیم می‌توانیم مدیریت کنیم. وی با تأکید بر اینکه در حال حاضر فرزندان من همبازی یکدیگراند، خاطرنشان کرد: اینکه تنها نیستند و کل روزشان باهم می‌گذرد یکی از مهم‌ترین مزیت‌های داشتن فرزندان بیشتر است زیرا در صورت تنها بودن وابستگی شدید به مادر ازجمله آسیب‌ها است.

این مادر با تأکید بر اینکه چنین فرزند و مادری همواره کلافه خواهند بود تشریح کرد: کودک توقع دارد که مادر یا او بازی کند حال آنکه مادر تنها شاید چند دقیقه و بهترین شرایط تا یک ساعت توان و ظرفیت بازی با کودک خود را داشته باشدکه تداوم این روند یقیناً منجر به به ناکارآمدی رابطه بین فرزند و مادر خواهد شد. نرگسی ادامه داد: از طرفی فرزند نیز تنها شاید چند دقیقه بتواند و یا دوست داشته باشد که با مادر خود بازی کند پس نیازمند بازی با همسالان خود است که این نیاز در صورت داشتن فرزندان بیشتر درخانواده مرتفع می‌شود.

وی با تأکید بر اینکه طی دو هفته اخیر با به دنیا آمدن فرزند سوم انگار تحولی شگرف درخانواده ما رخ داده و همه خانواده را یک نوزاد جدید مجذوب کرده تصریح کرد: در حال حاضر وقتی نگاهی به کانون خانواده می‌اندازم خدا را شکر می‌کنم که زندگیمان با وجود این فرزندان بسیار بهتر شده است.

این مادر جوان با بیان اینکه همواره در گفت‌وگو با همسرم عنوان می‌کنم که برکت خانه ما فرزند سوممان است، اظهار کرد: در واقع وجود بچه‌ها به خانه و خانواده نشاط و هیجان می‌بخشد.

نرگسی با تأکید بر اینکه بچه‌ها حتی در بحث و دعاوهایشان یکسری از تجارب و نیازهای زندگی همچون کوتاه‌آمدن و صبر کردن را یاد می‌گیرند ابراز کرد: در حال حاضر تک‌فرزندان این فرصت را ندارند و به جایش یک تبلت و کلی اسباب بازی به دستشان داده‌اند حال آنکه فرزندان من درحد متعارف اسباب بازی دارندو هیچ یک تبلت ندارند.

وی با بیان اینکه بنده حتی از لباس‌های کوچک شده فرزند بزرگ‌تر برای فرزند کوچکم استفاده کردم ادعان کرد: جالب‌تر اینکه این مهم از سوی فرزندانم نیز پذیرفته می‌شود. فرزندانم نیز پذیرفته می‌شود. فرزندانم نیز پذیرفته می‌شود. فرزندانم نیز پذیرفته می‌شود.

که چرا در حال حاضر خانواده‌ها چنین رویکردی را با توجه اینکه اغلب آن‌ها با تجربه‌های مشابه در خانواده پر جمعیت مواجه بوده‌اند قبول نمی‌کنند تصریح کرد: چرا باید همه خواهان اوج رفاه باشیم.

نرگسی با بیان اینکه چرا نباید با لباس و امکانات معمولی فرزندان شادتری تربیت و بزرگ کنیم، تشریح کرد: همسر بنده یک نظامی با حقوق کاملاً معمولی است.

وی در پاسخ به این سؤال که به‌نظر شما چرا بیشتر خانواده‌ها دشواری‌های فرزندآوری را دیده و زیبایی‌های آن را به فراموشی سپرده‌اند؟ تصریح کرد: بخش عمده‌ای از این مهم به تبلیغات منفی بازمی‌گردد وگرنه دلیلی ندارد خود را از قشنگی زندگی محروم کنیم فقط برای اینکه فکر می‌کنیم اگر بچه بیشتر داشته باشیم حتماً به لحاظ اقتصادی دچار مشکل می‌شویم.

این بانوی جوان همدانی با بیان اینکه در حال حاضر من دوستانی دارم که چند برابر ما درآمد دارند اما تنها یک بچه داشته و از آوردن فرزند بیشتر خودداری می‌کنند، گفت: این یعنی حتی در بیشتر موارد پول و هزینه لازم برای فرزند جدید هم است اما به بهانه نبود حوصله تن به این کار نمی‌دهند و حتی به ادعان برخی‌ها داشتن فرزند بیشتر این روزها به واسطه وجود تبلیغات منفی و نهادینه شدن آن نشانه عقب‌ماندگی است.

نرگسی با بیان اینکه حتی برخی‌ها از ترس مسخره شدن توسط دیگران تن به داشتن فرزند

به مادران داده می‌شد را هم نمی‌دهند البته دراین بین آنچه مسلم است اینکه خرید این قبیل امکانات هزینه‌آنجانی ندارد اما یقیناً در مادران جوان حس خوب و اهمیت دادن به آن‌ها را تقویت می‌کند.

دیگر مادر موفق همدانی با پیام اینکه متولد ۱۳۵۷ است اما چندسالی است که داماددار شده عنوان کرد: بنده در ۱۷ سالگی پیش از اینکه دیپلم را بگیرم ازدواج کردم.

لیلا اسکندری با بیان اینکه پس از ازدواج ادامه تحصیل داده و وارد دانشگاه شدم ابراز کرد: در ۲۱ سالگی همزمان با دانشگاه دخترم به دنیا آمد. وی با اشاره به اینکه با اتمام دوره کارشناسی در رشته مشاوره، فرزند دوم به دنیا آمد اظهار کرد: فرزند سوم را به فاصله هشت سال بعد به دنیا آوردم.

این مادر موفق با بیان اینکه فرزند اولم چند سال پیش در سن ۱۹ سالگی ازدواج کرد گفت: فرد تا زمانی که ازدواج نکرده از یک سری محدودیت‌ها و تعهدات به دور است اما بعد از زندگی مشترک با یکسری از تعهدات مواجه می‌شود که اگر همسرش او را همراهی کند تا میزان تعهدات را کمتر و وی را غرق در محبت کند به‌نظر بنده آن فراغ بال ذهنی برای بانوی خانه فراهم شده و تمایل برای باروری و حیات بخشیدن به دیگری در مادر تقویت می‌شود.

اسکندری با تأکید بر اینکه به‌نظر بنده به هیچ عنوان مباحث مالی در فرزندآوری دخیل و مانع نیست ادعان کرد: زندگی مادران و مادربزرگ‌هایمان نشان‌دهنده رفاه کمتری است اما برای آنان فرزندآوری به‌مراتب راحت بود.

وی با بیان اینکه امروز نکته قابل تأمل این است که مراتب توکل و یقین به خدا در بین

بانوان جوان بیانگر این است که زنان ما طی چند دهه اخیر توان خودشان را دست کم می‌گیرند تشریح کرد: در واقع این مهم به مسائل روحی و روانی بازمی‌گردد که برخی مادران دلشان می‌خواهد خود و فرزندانشان در رفاه کامل بزرگ شوند.

این مادر جوان افزود: همین مسئله باعث شده که بانوان جوان در مقایسه با نسل مادران ما در تربیت فرزند، همسرداری و حتی مباحث زناشویی با مشکلات بیشتری دست و پنجه نرم کنند.

اسکندری، با بیان اینکه در خصوص زیبایی‌های مادر شدن همین بس که به‌نظر من با به دنیا آمدن هر فرزند عشق بین زوجین تکثیر می‌شود اظهار کرد: مادر شدن حس اعتماد به‌نفس و درعین‌حال آفریننده بودن را در یک زن متبلور می‌کند.

وی با بیان اینکه بوی یک نوزاد تازه متولد شده برای یک مادر تداعی‌کننده بهترین لذت‌های دنیوی برای یک مادر است ادعان کرد: درواقع فرزند عصاره عشق بین زوج است که با تولید هر فرزند به همان میزان تکثیر می‌شود.

این مادر جوان با اشاره به اینکه به‌نظر بنده تولد هر فرزند مصداق واقعی کلمه تکثیر در قرآن کریم است، تشریح کرد: درواقع به‌نظر بنده کلمه کوثر اشاره به فرزند است.

اسکندری با بیان اینکه بوی تن فرزند در نوزادی بهترین عطری است که مادر را از محبت سیراب می‌کند ابراز کرد: نیازی که نوزاد از لحاظ حیات به مادر دارد حس خداوندی را نعوذبالله به مادر می‌دهد.

وی با بیان اینکه مادر شدن در قالب یک پرورش‌دهنده تأثیرگذار، عزت نفس زن را بالا می‌برد گفت: متأسفانه با ترسی که برخی از بانوان در مواجهه با مادرش شدن دارند آن‌ها را از تجربه این حس محروم می‌کند.

وی با در پاسخ به این سؤال که چرا در حال حاضر بیشتر تمرکز خانواده‌ها بر دشواری فرزندآوری تا لذت بردن از زیبایی آن است؟ گفت: به نظر مسئله این است که دشمن بسیار خوب عمل کرده به طوری که ما را از داشتن فرزند بیشتر بسیار ترسانده‌اند.

این مادر جوان با بیان اینکه برخی سیاست‌گذاری‌های غلط طی چند دهه گذشته با عنوان فرزند کمتر زندگی بهتر نیز در بروز این حس و نهادهی شدن آن در بین خانواده بی‌تاثیر نبود ابراز کرد: از سوی دیگر در جامعه پزشکی نیز مطرح شدن مباحثی همچون بارداری پرخطر در سنین بالای ۳۰ سالگی نیز در این مهم دخیل بوده زیرا کلمات با بار معنای منفی در صورت تکرار تأثیر شدیدی در تصمیم‌سازی‌ها دارد.

اسکندری عنوان کرد: مسئله بعدی به این موضوع بازمی‌گردد که این مهم از سوی مادران به دختران القا شده که تا زمانی که دستت توی جیب خودت نرفته ازدواج نکن و بچه‌دارنشو. این مسئله که با ازدواج و بچه‌دار شدن فرد از فعالیت اجتماعی و تحصیل باز می‌ماند اشتباهی بیش نیست.

در ادامه روان‌شناس اطفال نیز با بیان اینکه گرچه شاید در برخی مواقع شرایط اقتصادی و اجتماعی جامعه در موضوع فرزندآوری تأثیرگذار باشد اما این مسائل هر کدام در برهه و مقطعی از زمان مطرح است گفت: اگر کلان مسئله فرزندپروری را مورد توجه قرار دهیم باید بگویم ما با مادر شدن گرچه با یکسری از محدودیت‌های مقطعی مواجه می‌شویم اما درکنار این مباحث یکسری لذت‌های جدید را تجربه می‌کنیم.

ساجده ودودی با تأکید بر اینکه من به عنوان یک زن وقتی باید مادر شوم که با تمام وجود به والد شدن تمایل داشته باشم ابراز کرد: درواقع نگاهم باید این باشد که مادر شدن یک پروژه

است و من قرار است به آن بپردازم و در حین انجام آن قرار نیست فردیت و رشد من به‌عنوان مادر متوقف شود.

وی با بیان اینکه در پی مادر شدن قرار نیست که خودم به تنهایی بدون این جایگاه نادیده گرفته شوم ابراز کرد: در واقع من با مادر شدن یاد می‌گیرم که تعادل ایجاد کنم بین فردیت خودم و نقش جدیدی که آن را کسب کرده‌ام.

این روان‌شناس با اشاره به اینکه گرچه مادر شدن به عنوان یک پروژه در یک مقطع محدودیت‌های بسیاری را ایجاد می‌کند، افزود: درواقع شاید در یک مقطع زمانی وقت کمتری برای فرد باقی بماند اما در همان زمان از پذیرش این مسئولیت به‌دنبال کسب یک نتیجه مطلوب است.

ودودی افزود: بر این اساس همانطورکه بیشتر عنوان شد اگر به مادر شدن به چشم یک پروژه نگاه کنیم و یاد بگیریم که به خودی خود با بارداری مادر نمی‌شویم و باید برای این مهم آموزش لازم را دید تا بتوانیم تعادل عنوان‌شده را برقرار کنیم و درعین‌حال درک این مسئله که مادر شدن آنقدرها که در گذشته از سوی مادران ما عنوان می‌شد ساده نیست و آنقدرها هم نیاز به آموزش‌های عجیب و غریب و حضور در کلاس دارد آن موقع است که برای مادر شدن باید اقدام کرد.

وی با بیان اینکه نخستین مسئله در خصوص مادر شدن و فرزندآوری این است که نباید به آنچه در این خصوص پیشینیان عنوان می‌کنند اتکفا کرد افزود: درواقع من مادر علاوه بر تجربه مادر و اطرافیانم باید آموزش لازم را ببینم که یک مادر خوب دارای است که در وهله نخست خود مادر شادی باشد.

این دکتری روان‌شناسی با بیان اینکه یک مادر خوب پیش از مادر شدن می‌بایست گره‌های شخصیتی خود را باز کرده و آن‌ها را درمان و به خشم‌های خود جهت فروکش کردن آن پرداخته باشد، افزود: یک مادر خوب حتماً باید برای خود در زندگی یک هدف و دستاورد تعریف کند. ودودی بیان کرد: در واقع اگر مادری سن کمی داشته و هنوز برای او در زندگی نمی‌توان دستاوردی را ترسیم کرد باید بداند با مادرش شدن قرار نیست که دیگر دستاوردی نداشته باشد.

وی با بیان اینکه اگر بانویی می‌خواهد یک مادر موفق باشد باید بداند که ممکن است چند سال اول تولد فرزندش باید تمام وقت در اختیار وی باشد افزود: این بدان معنا است که نباید برای خود در زندگی وقت نگذار و حتی می‌توان این وقت با کیفیت مطلوب را با دم کردن یک پدمنوش و نوشیدن آن برای چند دقیقه قائل شد.

وی با اشاره به اینکه یک مادر مضطرب که نتواند استرس و اضطراب خود را کنترل و بر آن فائق آید یقیناً با فرزندآوری صد چندان خواهد شد افزود: این استرس منجر به آن می‌شود که نتواند ساعتی را در روز استراحت کرده و یا برای دقایقی فرزندش را به دیگری بسپارد.

این استاد دانشگاه تهران علت ترس از مادر شدن در بین بانوان جوان را نشأت گرفته از این مسئله نمی‌داند که بسیاری از مادران خود با زندگی نزیسته بسیاری روبه‌رو هستند به نحوی که این مهم در ترس از مادر شدن آن‌ها بسیار تأثیرگذار خواهد بود ابراز کرد: وقتی شرایط به گونه‌ای باشد که فرد کل جوانیش را صرف کار کردن کرده و درعین حال همواره نگران فرداست، نمی‌توان این ترس را غیب واقعی دانست. ودودی افزود: بنابراین ایجاد رفاه اجتماعی و درعین‌حال ثبات در فضای اقتصادی یک مسئله غیر قابل انکار در فضای فرزندآوری و مادر شدن است که باید مدیران متولی برای این مسئله و این نا به‌سامانی‌ها و بی‌ثباتی‌ها چاره‌اندیشی کنند.